

Universitetet
i Stavanger

NORSK HOTELLHØGSKOLE

BACHELOROPPGAVE

STUDIUM:

Bachelor i Hotelledelse

OPPGAVEN ER SKREVET INNEN
FØLGENDE FAGOMRÅDE:

TOURISM, SUSTAINABILITY

TITTEL:

En litteraturstudie om bærekraftig utvikling i
reiselivet

ENGELSK TITTEL:

A literature review about sustainable development in
tourism

FORFATTER:

VEILEDER:

Kandidatnummer:

7129

Studentnummer:

256565

Navn:

Sunniva Høgtun-Gjelsvik

Annie Haver

En litteraturstudie om bærekraftig utvikling i reiselivet

*Hvilke utfordringer, muligheter og strategier finnes i
forskningen på utviklingen av et bærekraftig reiseliv?*

Forfatter:

Sunniva Høgtun-Gjelsvik

Kandidatnummer:

7129

Norsk Hotellhøgskole

Bachelor i Hotelledelse

Oppgavens omfang: 20 poeng

Mai 2023

Antall ord:

8627

FORORD

I prosessen det har vært å skrive denne bacheloroppgaven, har jeg hatt Annie Haver som veileder. Jeg ønsker å takke henne for lærerik, konstruktiv og motiverende veiledning. En stor takk til Annie for at hun har hjulpet og veiledet meg i arbeidet med å utarbeide en best mulig oppgave. I tillegg ønsker jeg å takke de som har hjulpet med gjennomlesning i løpet av prosessen. En takk til ansatte ved Norsk Hotellhøgskole (NHS) for kurs og råd om hvordan en litteraturstudie skal skrives. Jeg ønsker til slutt å takke bibliotekarene ved Universitetsbiblioteket i Stavanger for gode råd, og veiledning om søkeprosess.

Det har vært noen spennende og lærerike måneder som nå er ved veis ende, og jeg håper du finner denne litteraturstudien interessant.

God lesning!

SAMMENDRAG

Problemstilling: Hvilke utfordringer, muligheter og strategier finnes i forskningen på utviklingen av et bærekraftig reiseliv?

Hensikt: Denne oppgaven har som hensikt å peke på forskning som er gjort innen utvikling av et bærekraftig reiseliv. Ved å peke på denne forskningen, vil dette belyse områder som kanskje krever grundigere arbeid og utredning.

Metode: I denne oppgaven er det benyttet metoden systematisk litteraturstudie. Etter en systematisk søknadsprosess, har det blitt valgt ut syv forskningsartikler. Disse syv artiklene har blitt drøftet sammen med relevant teori for å belyse problemstillingen i oppgaven.

Resultat: I forskningen på bærekraftig utvikling i reiselivet, er det belyst både utfordringer, muligheter og strategier. Utfordringer som kan sette et hinder for utviklingen, muligheter som kan gjøre utviklingen bedre og strategier for videre arbeid med bærekraftig utvikling av reiselivet.

Konklusjon: Forskningen som er gjort på utviklingen av et bærekraftig reiseliv, inneholder både utfordringer, muligheter og strategier. Utfordringene handler om ulik oppfattelse av begrepet bærekraft, og forskjellig prioritering av de bærekraftige grunnpilarene. Mulighetene handler om hvordan bærekraft blant annet kan være med å bidra til innovasjon og nyskaping. Forskningen som er gjort på strategiene, handler om planer som skal iverksette en bærekraftig tilnærming i reiselivet.

Innholdsfortegnelse

1.0 INNLEDNING	1
1.1 REISELIV.....	2
1.2 BÆREKRAFTIG UTVIKLING.....	3
2.0 TEORI	4
2.1 BÆREKRAFTS TEORI.....	4
3.0 METODE	8
3.1 INKLUSJONSKRITERIER.....	9
3.2 EKSKLUSJONSKRITERIER.....	10
3.3 SELEKTERING.....	11
3.4 VURDERING AV VALGTE ARTIKLER.....	11
4.0 RESULTAT	13
4.1 UTFORDRINGER KNYTTET TIL BÆREKRAFTIG UTVIKLING I REISELIVET.....	15
4.2 MULIGHETER VED UTVIKLINGEN AV ET BÆREKRAFTIG REISELIV.....	17
4.3 STRATEGIER FOR UTVIKLING AV ET BÆREKRAFTIG REISELIV.....	17
5.0 DISKUSJON	19
5.1 METODEDISKUSJON.....	19
5.2 RESULTATDISKUSJON.....	20
5.2.1 <i>Utfordringer knyttet til bærekraftig utvikling i reiselivet</i>	20
5.2.2 <i>Muligheter ved utviklingen av et bærekraftig reiseliv</i>	22
5.2.3 <i>Strategier for utvikling av et bærekraftig reiseliv</i>	25
6.0 KONKLUSJON	28
7.0 LITTERATUR	29
8.0 VEDLEGG	32
8.1 VEDLEGG 1.....	32
8.2 VEDLEGG 2-8.....	33

1.0 INNLEDNING

Denne oppgaven skal besvare følgende problemstilling: «Hvilke utfordringer, muligheter og strategier finnes i forskningen på utviklingen av et bærekraftig reiseliv?»

Bærekraftig utvikling er et svært sentralt begrep, og handler om å ivareta behov i dagens samfunn, men samtidig unngå å ødelegge behovene til kommende generasjoner Statistisk sentralbyrå (SSB) (Sentralbyrå, 2014). På grunn av en raskt økende turisme resulterer det i ytterligere forskning og diskusjoner rundt bærekraftig reiseliv (Aall, 2014).

I senere tid har begrepet vært studert blant annet av NHO reiseliv (u. å.). Her argumenterer NHO reiseliv (u. å.) for at bærekraftig turisme vil bære med seg et større ansvar på Norsk turistnæring. Dette ansvaret innebærer å sette standarder for både gjester og ansatte som benytter tjenestene som tilbys ved destinasjonen. Studien fra NHO reiseliv (u. å.) hevder også at det skal jobbes for at Norge forblir en bærekraftig destinasjon. Turister som besøker Norge, skal få en fornemmelse av at naturen er ren og at det ikke forurenses med motorisert ferdsel (NHO reiseliv, u. å.).

I denne oppgaven er hensikten å se på bærekraft i et reiselivsperspektiv og peke på forskning som er gjort innen dette temaet. Videre skal oppgaven se på utfordringer knyttet til utviklingen av et bærekraftig reiseliv, muligheter som kan oppstå når man benytter bærekraft i reiselivet og strategier i arbeidet mot et bærekraftig reiseliv.

Denne bachelor oppgaven er en kunnskapsoppsummering som skal se på forskning som er gjort innen utviklingen av et bærekraftig reiseliv.

Før vi går videre til teoridelen, følger en oppklaring i de to begrepene som oppgaven skal omhandle: Reiseliv og bærekraftig utvikling.

1.1 Reiseliv

Reiselivsnæringen defineres av NHO reiseliv (NHO) og beskrives som bedrifter hvor det forekommer en tjenesteleveranse til mennesker som er på reise. Dette inkluderer blant annet bedrifter som leverer tjenester i form av opplevelse, overnatting, servering og transport (reiseliv, u. å.)

Året 2019 hadde verdens reisevirksomhet et antall på 1,5 milliarder reiser i året (Helgebostad, 2022). Etter en periode på ti år med jevn vekst for reiselivsnæringen, var det i 2020 bråstopp for all reisevirksomhet i hele verden. På grunn av pandemien, og derfor mindre internasjonale reiser, hadde internasjonal reisevirksomhet en nedgang fra 1,5 milliarder reiser til 15 millioner reiser (Helgebostad, 2022). Likevel tok internasjonalt reiseliv seg opp i 2021 og endte med 415 millioner reiser (Helgebostad, 2022). Under pandemien ble flere land reddet på grunn av innlandsreiser. Men til tross for økning i antall feriereisende, er det likevel en utfordring for internasjonalt reiseliv å innhente nedgangen fra 2019 til 2021 (Helgebostad, 2022).

Det foreligger en usikkerhet om internasjonal turisme vil ta seg opp på samme nivå som før pandemien. Årsaker som Helgebostad (2022) peker på i sin rapport er generelle ettervirkninger av pandemien, i tillegg til økonomiske faktorer og inflasjonen som gjør at prisen på både transport og overnattinger øker. Helgebostad (2022) nevner også krigen i Ukraina som en faktor for at ferier blir utsatt, og dermed fører til færre utenlandsreiser.

På grunn av forskjellige innreiseregler etter pandemien i deler av Europa, oppstår en differens når det kommer til flyt i reiselivet (Helgebostad, 2022). Innreiser til Storbritannia har i pandemien hatt en nedgang på 81 prosent. Ettersom England representerer halvparten av innreisene i Nord-Europa, blir dette utslagsgivende når det kommer til statistikken for denne

delen av Europa. I motsetning til Storbritannia finner vi Sverige, som har hatt en økning på 30 prosent, mens innreiser til Norge har økt med 3 prosent fra 2020 (Helgebostad, 2022).

1.2 Bærekraftig utvikling

Bærekraftig utvikling defineres ved hjelp av tre grunnpilarer: økonomiske, sosiale og miljømessige forhold (Statistisk sentralbyrå, SSB). Den første pilaren skal indikere økonomisk stabilitet. Den andre pilaren skal ivareta de sosiale forholdene for lokalsamfunnet. Den tredje pilaren skal ivareta miljø og natur. De tre pilarene er avhengig av hverandre og må ses i sammenheng. Alle tre pilarene må opprettholdes, verden over, for at de skal være virkningsfulle (Sentralbyrå, 2014).

Bærekraftig utvikling er et mål om solidaritet globalt, både for kommende generasjoner og nålevende (Sentralbyrå, 2017). For å kunne oppnå målene om en bærekraftig tilnærming, settes det søkelys på verdens samlede resurser, og at planer må settes for hvordan disse skal forvaltes og fordeles på verdens hjørner. På grunn av økonomisk variasjon i verdens land, kan begrepet bærekraftig utvikling oppfattes forskjellig. Land med fattigdom fokuserer begrepet på grunnleggende behov og levekår, mens i rikere land kan bærekraftig utvikling være et tegn på økonomisk stabilitet og overskudd (Sentralbyrå, 2017). Bærekraftig utvikling måles ved såkalte «indikatorer». Disse indikatorene benyttes av beslutningstakere og politikere som skal sette sammen og koordinere arbeidet mot en bærekraftig utvikling av verdenssamfunnet. Med indikatorene skal politikere og beslutningstakere kunne måle retning og utvikling på den bærekraftige utviklingen. Å antyde utviklingen på de økonomiske og sosiale pilarene, i tillegg til miljøpåvirkninger, kan være komplisert. Men indikatorene gir en pekepinn på om den bærekraftige utviklingen går i riktig, eller om tiltak må iverksettes for å snu den negative utviklingen (Sentralbyrå, 2014).

2.0 TEORI

2.1 Bærekrafts teori

Bærekraftig utvikling et tema som har vært forsket på og diskutert lenge over tid og i noen tilfeller har det oppstått diskusjoner om bærekraftig utvikling av reiselivet (Lindberg, 2020). Disse diskusjonene omhandler blant annet hvordan man skal forvalte naturen, men samtidig bevare tradisjon og identitet. De tre grunnpilarene om bærekraft er også nevnt av Lindberg (2020). Ifølge Lindberg (2020) handler disse pilarene om å ta hensyn til kultur og natur i tillegg til lokalbefolkningens behov. Lindberg (2020) argumenterer i artikkelen at det ved forskning på bærekraftig utvikling har oppstått uenighet om hvordan reiselivet skal utvikles. Uenigheten mener Lindberg (2020) kan ha oppstått ved en interessekonflikt eller ved konflikter på grunn av destinasjoners verdier og intensjoner. Lindberg (2020) nevner flere elementer som gjør at det kan oppstå konflikter hvor det innebærer en bærekraftig utvikling av reiselivet. Et eksempel er kultur og historie i møte med nyere tider. For noen destinasjoner er det viktig å bevare tradisjonen, og hvis dette for eksempel utfordres av nyere teknologi, kan det oppstå gnisninger mellom destinasjon og bærekraftige intensjoner. Et annet element Lindberg (2020) setter søkelys på er en destinasjons levesett, politikken som omfavnes og markedets logikker. Måten en destinasjon skal utvikles på, kan skape spenninger mellom reiselivet og politiske makter, på grunn av forskjellige interesser (Lindberg, 2020).

Lindberg (2022) viser til internasjonal forskning på bærekraftig utvikling, og argumenterer for at bedrifter med et større nettverk og flere kontakter kan fungere som interessenter for bærekraftig reiseliv. Interessentene har både makt på økonomisk, kulturelt og administrativt nivå. Lindberg (2020) peker også på spenningene som kan oppstå på grunn av forskjeller i lokale og nasjonale prioriteringer i reiselivssektor.

Lindberg (2022) viser også til forskning gjort av Mitchell et al. (1997). De argumenterer for at utviklingsprosessen av en destinasjon kan påvirkes av faktorer som for eksempel forskjeller i makt, mangel på tid og forhastede beslutninger.

Saarinen (2014) viser til prosessen det er å utvikle et bærekraftig reiseliv. I forskningen argumenteres det for at bedrifter og samarbeidspartnere som er involvert i prosessen prioriterer en balanse mellom destinasjonens sosiale og miljømessige behov. Saarinen (2014) peker på hvordan man skal prioritere naturen samtidig bevare destinasjonens identitet og tradisjon.

Forskning gjort av Reddy and & Wilkes (2013) fokuserer blant annet på overgangen til grønn økonomi. I forskningen diskuteres klimaforandringer og miljøutfordringer som en del av reiselivet og driften av reiselivsnæringen.

På en annen side viser forskning gjort av Macleod and & Gillespie (2011) at bærekraftig utvikling av reiselivet handler om å opprettholde de menneskelige ressursene som definerer næringen og etterstreber å drive en økonomisk og lønnsom virksomhet. Videre argumenterer Macleod and & Gillespie (2011) for at turismen må drives økonomisk bærekraftig, fordi at dersom den ikke er lønnsom vil dens eksistens trues, og det oppstår spørsmål om det er mulig å opprettholde.

Stadig økning i reiselivet, og lokale samfunns kapasitet til å håndtere den økende veksten har resultert i et økt fokus på bærekraftig utvikling. Reiselivet i lokalsamfunnene, skal fortsette å vokse, men utviklingen skal likevel ivareta lokalsamfunnets behov (Pedersen, 2020).

Definisjonen av en bærekraftig utvikling beskrives også av FNs verdenskommisjon for miljø og utvikling «Vår felles framtid», som også er kjent som «Brundtland-rapporten».

Rapporten beskriver at utviklingen må ha en balanse mellom å ivareta behovene i dagens samfunn, men unngå å ødelegge mulighetene for kommende generasjoner (FN-sambandet, 2021). Rapporten inkluderer bærekraft som et globalt og helhetlig begrep og introduserer tre områder som må jobbes på i verdensnivå; sosiale forhold, økonomi og klima og miljø (FN-sambandet, 2021). Definisjonen fra rapporten, handler også om FNs bærekrafts mål, og beskrives som felles arbeidsplan som skal utrydde fattigdom, bekjempe forskjeller og stanse klimaendringene innen 2030 (FN-sambandet, 2021).

United Nations World Tourism Organization (UNWTO) presenterer også sin definisjon av bærekraftig reiseliv. Definisjonen handler om at reiseliv som tar fullt hensyn til dagens og fremtidige økonomiske, sosiale og miljømessige påvirkninger skal som imøtekomme behovene hos besøkende, industrien, miljøet og verdssamfunn. I definisjonen legges det også vekt på at for å kunne sikre en bærekraftig utvikling av reiselivet på sikt, må det være en balanse mellom de tre grunnpilarene som definerer bærekraftig utvikling. (UNWTO, 2005).

På grunn av en stadig økende vekst i internasjonalt reiseliv, har det ført til negative konsekvenser på de sosiale, økonomiske og miljømessige grunnpilarene. Med de negative konsekvensene, har det resultert i økende grad av forskning og diskusjoner rundt et bærekraftig reiseliv (Aall, 2014).

Saarinen (2006) definerer utviklingen av et bærekraftig reiseliv på følgende måte: “tourism, which is economically viable, but does not destroy the resources on which the future of tourism will depend, notably the physical environment and social fabric of the host community” (s. 1124).

Videre beskriver Saarinen (2006) tre elementer som i prosessen mot et bærekraftig reiseliv kan utvikles i lokal samfunn. Disse tre elementene består av aktivitetsbasert, ressurs basert, og samfunnsbaserte elementer.

Det aktivtetsbaserte elementet skal ta hensyn til behov i reiselivs næringen, og ressursenes som behøves for at destinasjonen skal utvikles som attraktiv og spennende. Videre forklarer Saarinen (2006) det ressursbaserte elementet fokuserer på å ivareta natur og kultur. I dette elementet pekes det på at naturen og ressursene skal bevares for kommende generasjoner. Det samfunnsbaserte elementet omhandler lokalsamfunnet og setter søkelys på hvordan en bærekraftig utvikling kan utredes gjennom forhandlingsprosesser mellom lokalsamfunn og politikere. Saarinen (2006) argumenterer for at bærekraftig utvikling kan etableres gjennom lokal politikk og partene i utviklingen må enes om tre punkter. Disse tre punktene er naturressurser, infrastruktur og sosiale arenaer ved lokalbefolkningen. Videre forskning gjort av Saarinen (2006) viser at en bærekraftig utvikling av reiselivet krever at reiselivet må ha et mål om å bevare resurser og miljø. Dette for å sikre et levedyktig lokalsamfunn i tillegg til en økonomisk gevinst. Forskning gjort av Saarinen (2014) og Aall (2014) setter også økonomisk vekst som en utfordring for et bærekraftig reiseliv. Dersom en destinasjon ikke har økonomisk grunnlag, kan det å utvikle bærekraftig reiseliv bli en utfordring.

Saarinen (2006) argumenterer videre for at tålegrenser må ses i et større perspektiv fordi at et lokalsamfunn ikke har forutsetninger for å sette grensene som trengs i utviklingen av et bærekraftig reiseliv. Saarinen (2006) hevder at grensene som settes må bestemmes på et høyere, statlig hold og følge retningslinjer fra turistorganisasjoner internasjonalt. Synet Saarinen (2006) argumenterer for støttes av Pedersen (2020) som i tillegg peker på at for kunne lykkes med en bærekraftig utvikling av reiselivet, kreves det forvaltningsplaner og samarbeidsstrukturer. På lik linje med argumentasjonene til Saarinen (2006) og Pedersen (2020) hevder Pan et al. (2018) at for å kunne løse utfordringene med et bærekraftig reiseliv krever dette sterk politisk styring og inkludering av relevante parter som alle har et felles mål om et grønt skifte.

3.0 METODE

Denne oppgaven har bestått av en systematisk litteraturstudie med diverse avgrensninger for å finne relevant litteratur. Disse skal vi skal komme nærmere inn på i det kommende kapitlet. I prosessen med å finne relevant litteratur ble det av fagpersoner ved Universitetsbiblioteket i Stavanger anbefalt å søke på fagsidene til Norsk Hotellhøgskole. Databasene som benyttes i dette litteraturstudiet, ble derfor oppdaget der. Det ble også valgt noen relevante bøker fra biblioteket som benyttes i teoridelen.

I starten av søkeprosessen ble Google Scholar brukt, men til tross for avgrensninger og eksklusjonskriterier, ble søket for bredt. Søkemotorene som ble benyttet i søkeprosessen er derfor Business Source Complete og Hospitality & Tourism Complete.

Helt i starten av prosessen ble også Idunn brukt til som database for research, men denne fokuserte mest på norsk og nordisk forskning så det ble da tatt en vurdering på å benytte de to nevnte databasene. Det ble anbefalt å avgrense søkene til et par dager og søkene ble avgrenset på en to dagers periode mellom 08. og 09. mars. Dette for å hindre at algoritmene i søkemotorene endret seg.

Ved oppgavens oppstart valgte vi å benytte forskjellige kombinasjoner og selektering av ord som ble benyttet i søket.

Se tabell 1- Utvalgte kombinasjoner av søkeord.

Tabell 1

Utvalgte ordkombinasjoner

Utvalgte kombinasjoner	Avgrensninger	Database	Antall treff (inkludert artikler)
Sustainable Development AND Tourism	Fagfelleverdert Dato: 2015-2023 Type: Artikkel Språk: Engelsk Bare i Europa	Business Source Complete	49 (1)
Sustainable development AND Tourism	Fagfelleverdert Dato: 2015-2023 Type: Artikkel Språk: Engelsk Bare i Europa	Hospitality & Tourism Complete	12 (5)
Rural tourism AND Sustainable development	Fagfelleverdert Dato: 2015-2023 Type: Artikkel Språk: Engelsk Bare i Europa	Business Source Complete	20 (1)

3.1 Inklusjonskriterier

For å finne relevant litteratur ble det satt avgrensninger for søket og derfor er flere inklusjonskriterier benyttet ved søk i databasene. Det første inklusjonskriteriet er at artikkelen skal være fagfelleverdert, og med det er artikkelen godkjent og gjennomgått av eksperter innenfor fagfeltet Dalland (2012). Alle artiklene i dette søket er derfor fagfelleverdert.

Andre inklusjonskriteriet er tidsperspektiv. Ifølge beskrivelsen til Dalland (2012) vil det innenfor noen fagområder vil de eldre kildene fortsatt ha en stor betydning. Det vil si at en oppgave kan inneholde både nyere forskning på området, men også eldre kilder. Eldre litteratur kan noen ganger bidra når man skal reflektere over funn som beskrives i oppgaven. Et eksempel på dette er for eksempel at man kan sammenlikne forskning som er tidligere gjort, og se endringer ved hjelp å sammenlikne litteraturen (s. 77). For å finne litteratur som inneholder mest mulig oppdatert data, har det blitt valgt et tidsperspektiv på 8 år, 2015-2023. Det tredje inklusjonskriteriet er språk. Søket ble da innstilt på engelsk. Da får man bare opp artikler som er skrevet på engelsk. I tillegg er alle søkeordene skrevet på engelsk, noe som gjør det mer sannsynlig at artikler på engelsk dukker opp, enn om man da hadde valgt norske søkeord.

Artiklene som er inkludert inneholder både kvalitativ og kvantitativ metode. Sammenhengen mellom kvantitativ og kvalitativ metode er at de kan på hver sin måte bidra til å få en bedre forståelse av hvordan mennesker og grupper oppfører seg Dalland (2012). Det fjerde inklusjonskriteriet er derfor forskning som inneholder både kvalitativ og kvantitativ metode.

Se tabell nr. 2- Avgrensninger og inklusjonskriterier.

Tabell 2

Avgrensninger og inklusjonskriterier

Avgrensninger	Database	Antall treff (inkludert artikler)
Fagfellevurdert Dato: 2015-2023 Type: Artikkel Språk: Engelsk	Hospitality & Tourism Complete	12 (5)
Fagfellevurdert Dato: 2015-2023 Type: Artikkel Språk: Engelsk	Business Source Complete	20 (2)

3.2 Eksklusjonskriterier

Som det blir beskrevet i kapittel 2.1 om bærekrafts teori, er bærekraftig utvikling et omfattende tema som har vært forsket og skrevet mye om. Derfor ble søket avgrenset til forskning som bare inkluderer land i Europa.

Se tabell 3- Avgrensninger og eksklusjonskriterier.

Tabell 3

Eksklusjonskriterier og avgrensninger

Avgrensninger	Database	Antall treff (inkludert artikler)
Forskning som inkluderer land utenfor Europa	Hospitality & Tourism Complete	12 (5)
Forskning som inkluderer land utenfor Europa	Business Source Complete	20 (2)

3.3 Selektering

Etter en systematisk søknadsprosess, ble 7 av 30 artikler valgt ut. Selekteringsprosessen er beskrevet i vedlegg 1 Figur 1- Flowchart.

3.4 Vurdering av valgte artikler

Med begrepet bærekraft som hovedelement i problemstillingen, har vurderingen av studiets relevans vært utfordrende. Dette er på grunn av de mange oppfatningene forskningen har av begrepet. Kriteriene Dalland (2012) beskriver har derfor blitt benyttet i oppgaven.

Artikkelens relevans, blir vurdert på bakgrunn av hvilken grad disse spørsmålene kan besvares:

«Forteller kilden noe om de spørsmålene som du stiller i oppgaven din, belyser de problemstillingen?»

«På hvilken måte mener du kilden kan belyse spørsmålene som du stiller i oppgaven din?»

«Hvordan ser du for deg at du kan bruke kilden i oppgaven din?» (Dalland, 2012, s. 74).

Artiklene som presenteres i denne litteratur oversikten, har blitt vurdert ut fra om tittel og sammendrag er objektive, ved at det ikke har blitt gitt noen indikasjoner eller føringer for

forskningsresultatet. Dette er på grunn av kredibiliteten til resultatene og forskningsmetodene til artikkelen (Dalland, 2012).

Se tabell 4 for oversikt over de 7 valgte artiklene.

Tabell 4

Oversiktstabell for de 7 utvalgte artiklene

Tittel	Forfattere, Årstall	Hensikt	Nøkkelbegreper	Metode	Database
A strategy for a sustainable tourism development of the Greek Island of Chicos	Lopes, Vânia, Pires, Sara Moreno, Costa, Rui (2020)	Utrede strategier for reiselivsutvikling Foreslå et rammeverk for bærekraftig turisme som inkluderer FNs bærekrafts mål	Planlegging Bærekraft Strategier for turisme UN Agenda 2030 FNs bærekrafts mål	Kvalitativ & Kvantitativ	Hospitality & Tourism Complete
Sustainable accessibility in rural destinations: a public transport network approach	Kristof Tomej, Janne Liburd (2020)	Kombinere bærekraftig transport med turist transport.	Turisme ved landlige strøk Bærekraftig transport Bærekraftig reiselivsutvikling	Kvantitativ metode	Hospitality & Tourism Complete
Sustainable tourism implementation in urban areas: a case study of London	Maxim, Cristina (2016)	Skal bidra til mer kunnskap om bærekraftig turisme innenfor mindre byer. Politisk implementering av bærekraftig turisme.	Lokalpolitikk London Ladling turisme	Kvantitativ metode	Hospitality & Tourism Complete

The end of growth in residential tourism destinations: steady state or sustainable development? The case of Calpe.	Perles-Ribes, José Francisco, Ramòn-Rodríguez, Ana, Vera-Rebello, José Fernando, Ivars-Baidal, Josep (2018)	Studien setter bærekraftig utvikling opp mot økonomisk utvikling	Økonomisk og finansielle kriser Boligstrøk turisme Bærekraftig utvikling «Steady-state»	Kvalitativ metode	Hospitality & Tourism Complete
The role of the regional development association of Nationalities along the Mura in the Croatian - Hungarian Cross border cooperation with a special attention on tourism	Csapò, Habil János, Bali, Lőrànt, Mèrei, Andràs (2015)	Studien peker på potensialet for turisme i Mura regionen og presenterer relevante prosjekt ved å analysere «multipler» effekten.	Bærekraftig reiselivsutvikling Mura elven	Kvantitativ metode	Hospitality & Tourism Complete
Considerations on the impact of sustainable development on tourism phenomenon	Bugnar, Nicoleta Georgeta Mester, Lina-Eugenia, For a, Andreea-Florina (2021)	Analyse av hvilken effekt (negativ eller positiv) eksplosiv, økonomisk vekst påvirker turistsektoren i området.	Lokalpolitikk Bærekraftig utvikling, Turisme Comparative Analysis	Kvalitativ metode	Business Source Complete
Regional Development of Rural Tourism: The Case of The Gorska Hrcatska Region	Bakovic, Nina (2020)	Studien skal identifisere hovedutfordringene med reiselivsutvikling og tildele data for en tilnærming til bærekraftig reiselivsutvikling	Bærekraftig turisme Strategier for destinasjonsutvikling Utfordringer knyttet til turistutvikling Bærekraftig turisme	Kvantitativ metode	Business Source Complete

For en mer detaljert beskrivelse av artiklene se vedlegg 2-8

4.0 RESULTAT

Under arbeidet med de syv valgte artiklene, er det tre tema som blir satt søkelys på i det kommende kapittelet, i tillegg til diskusjonsdelen. Disse temaene er: 1. utfordringer knyttet til bærekraftig utvikling i reiselivet, 2. muligheter ved utviklingen av et bærekraftig reiseliv og 3. Strategier som kan benyttes ved utviklingen av et bærekraftig reiseliv.

Se tabell 5- Kategorisering av valgte artikler.

Tabell 5

Kategorisering av valgte artikler

Emne	Artikkel
1) Utfordringer knyttet til Bærekraftig utvikling i reiselivet	<ul style="list-style-type: none">- A strategy for sustainable tourism development of the Greek Island of Chicos- Sustainable tourism implementation in urban areas: a case study of London- The end of growth in residential tourism destinations: steady state or sustainable development? The case of Calpe

<p>2) Muligheter ved utviklingen av et bærekraftig reiseliv</p>	<ul style="list-style-type: none"> - The role of the regional Development association of nationalities along the Mura in the Croatian Hungarian Cross Boarder Cooperation with a special attention on tourism - Considerations on the impact of sustainable development on tourism phenomenon - The end of growth in residential tourism destinations: steady state or sustainable development? The case of Calpe - Sustainable accessibility in rural destinations: a public transport network approach
<p>3) Strategier for utvikling av et bærekraftig reiseliv</p>	<ul style="list-style-type: none"> - A strategy for sustainable tourism development of the Greek Island of Chicos - Considerations on the impact of sustainable development on tourism phenomenon - Sustainable tourism implementation in urban areas: a case study of London - Regional development of rural Tourism: The case of the Gorska Hrvatska Region - Sustainable accessibility in rural destinations: a public transport network approach

4.1 Utfordringer knyttet til bærekraftig utvikling i reiselivet

Utfordringene som er knyttet til en bærekraftig utvikling av reiselivet innebærer blant annet politisk implementering og innvendinger fra beslutningstakere og politikere (Bugnar et al., 2021; Lopes et al., 2020; Maxim, 2016; Perles-Ribes et al., 2018).

Ved planlegging av en bærekraftig visjon, kan bærekraft bli nedprioritert av politikere og beslutningstakere (Maxim., 2016; Lopes et al., 2020).

Utfordringene handler blant annet om at det er ulik oppfatning av begrepet bærekraft, og hvordan de sosiale og miljømessige pilarene i bærekraft skal behandles (Bugnar et al., 2021; Maxim 2016).

Hvis koordinering og samarbeid mellom de forskjellige politiske departementene som skal forvalte bærekraftige strategier ikke fungerer, kan dette også by på utfordringer. (Bugnar et al., 2021). Politisk implementering av et bærekraftig reiseliv er derfor ifølge studien en av hoved utfordringene de kommende årene (Bugnar et al., 2021).

Finansielle kriser og mangel på økonomisk stabilitet kan også være en utfordring når strategier for bærekraftig reiseliv skal forvaltes (Perles-Ribes et al., 2018). Å opprettholde en bærekraftig utvikling kan være utfordrende for en destinasjon, dersom det ikke er økonomisk grunnlag for det (Perles-Ribes et al., 2018). Utfordringer knyttet til en bærekraftig utvikling i reiselivet kan oppstå på grunn av mangel på egnet hjelpemidler, rutiner og metoder som skal til for å implementere den bærekraftige tilnærmingen i reiselivet (Perles-Ribes et al., 2018). Bærekraftig utvikling av reiselivet kan også by på utfordringer dersom regionen som skal utvikles har mangel på strategisk rammeverk, modeller og metoder som skal brukes i det strategiske arbeidet (Lopes et al., 2020; Maxim, 2016; Perles-Ribes, 2018).

4.2 Muligheter ved utviklingen av et bærekraftig reiseliv

Muligheter ved bærekraftig utvikling av reiselivet handler blant annet om hvordan bærekraftig utvikling kan være med å skape nye teknologiske løsninger og innovasjon (Bugnar et al., 2021; Perles-Ribes et al., 2018; Tomej & Liburd, 2020). En bærekraftig utvikling i reiselivet, vil kunne bidra til ny teknologi som inkluderer mer miljøvennlige transportmidler, og nyskaping (Bugnar et al., 2021; Perles-Ribes et al., 2018; Tomej & Liburd., 2020).

Ved implementering av en bærekraftig utvikling i reiselivet, vil det kunne bidra til at verneverdige områder bevares til kommende generasjoner i tillegg til økonomisk vekst (Perles-Ribes et al., 2018; Bakovic, 2020). Med en bærekraftig tilnærming, vil det også være en mulighet for mindre destinasjoner å utvikle reiselivet. (Csapó & Mérei, 2015).

Aktiviteter innenfor reiselivet blir med dette utviklet i et mer miljømessig hensyn. Med riktige strategier og rammeverk, vil et bærekraftig reiseliv kunne utvikles i en mer sosial og økonomisk retning (Csapó & Mérei, 2015).

4.3 Strategier for utvikling av et bærekraftig reiseliv

Planleggingen som kreves for å kunne legge planer for det strategiske rammeverket er avhengig av støtte fra kommunale politikere og beslutningstakere i regionen som skal utvikles (Bugnar et al., 2021; Lopes et al., 2020; Bakovic, 2020).

Politikken som kreves for å iverksette bærekraft i reiselivet, må inneholde en visjon om et grønnere reiseliv (Bakovic, 2020; Bugnar., 2021; Maxim, 2016; Lopes et al., 2020).

Strategisk planlegging og budsjettering er elementært for å kunne utvikle et bærekraftig reiseliv (Bugnar et al., 2021; Lopes et al., 2020; Tomej & Liburd, 2020).

I tillegg er rammeverk og strategier en viktig del av prosessen mot et bærekraftig reiseliv. (Lopes et al., 2020; Bugnar et al., 2021; Maxim., 2016; Tomej & Liburd., 2020).

Gjennomføringen av et bærekraftig reiseliv vil ha større forutsetninger for å lykkes, dersom det ligger en modell eller strategisk plan til grunn (Bugnar et al., 2021; Lopes et al., 2020).

Med strategisk og politisk implementering av regionens visjoner og bærekraftige mål, danner dette også grunnlag for utviklingen av et bærekraftig reiseliv (Lopes et al., 2020; Bugnar et al., 2021).

Modellen som kartlegger regionens styrker, svakheter, muligheter og trusler (SWOT) er også et verktøy som kan benyttes i prosessen mot et bærekraftig reiseliv (Lopes et al., 2020). Ved bærekraftig utvikling av reiselivet, vil SWOT analysen klart og tydelig legge frem hvor arbeidet må legges for at det skal utvikles et bærekraftig reiseliv (Lopes et al., 2020).

FNs bærekrafts mål for 2030 er også et rammeverk som kan benyttes i prosessen mot et bærekraftig reiseliv (FN-sambandet, 2021). Lopes et al. (2020) trekker i sin forskning frem spesielt bærekrafts mål 8.9, 12b og 14.7. Disse bærekrafts målene retter seg spesifikt mot utviklingen av bærekraftig reiseliv. Målene danner grunnlaget for utviklingen av et bærekraftig reiseliv, og er et rammeverk i arbeidet mot et grønnere reiseliv (Lopes et al., 2020).

Reiselivets påvirkning av miljøet, som blant annet inkluderer transport, gjør det nødvendig å legge til rette for å drive reiselivet på en bærekraftig måte (Bakovic., 2020; Tomej & Liburd., 2020). Med nye teknologiske tilnærminger blir reiselivet innovativt og miljøsparende (Bugnar et al., 2021; Perles-Ribes et al., 2018; Tomej & Liburd, 2020).

5.0 DISKUSJON

5.1 Metodediskusjon

I inklusjonskriteriet tidsperspektiv under søkeprosessen, ble det satt en avgrensning på 8 år. Som det ble nevnt i metodekapittelet kan eldre og nyere litteratur utfylle hverandre ved at det kombineres, og sammenliknes (Dalland, 2012). Avgrensningen for tid ble satt i starten av søknadsprosessen, og artiklene som blir brukt i studiet er derfor ikke publisert tidligere enn 2015. Relevant litteratur ble derfor funnet basert blant annet på bakgrunn av dette inklusjonskriteriet.

Under søknadsprosessen ble det valgt å sette en avgrensning på geografisk område. Denne avgrensningen besto av å avgrense litteraturen som er skrevet om land i Europa. Studiene som er valgt, omhandler for det meste deler av Nord-Europa. I søknadsprosessen ble det oppdaget at det var ganske mye litteratur som var skrevet om emnet bærekraftig utvikling av reiselivet. For å avgrense og selektere mest mulig relevant litteratur til dette studiet, ble det derfor valgt å sette et krav til at litteraturen som var skrevet, skulle omhandle land i Europa. I tillegg ble det i prosessen med å finne relevant litteratur, oppdaget at områdene det var for det meste fra mellom Europa og land på Balkan.

I utvelgelses prosessen ble det hovedsakelig valgt ut artikler med kvantitativ metode. 6 av 7 artikler er kvantitativ og 1 er kvalitativ.

5.2 Resultatdiskusjon

5.2.1 Utfordringer knyttet til bærekraftig utvikling i reiselivet

I denne delen av oppgaven drøftes forskning som er gjort på utfordringer knyttet til utviklingen av et bærekraftig reiseliv. Som nevnt i teorikapittelet kan det oppstå spenninger på grunn av uenighet om hvordan bærekraft skal benyttes innen reiselivet (Lindberg, 2020). Utfordringene knyttet til utviklingen av bærekraft i reiselivet handler blant annet om ulik oppfatning av begrepet. En annen utfordring er politisk innblanding i prosessen mot en bærekraftig utvikling, og at politikere prioriterer de tre grunnpilarene i bærekraft ulikt (Lindberg, 2020).

Forskning gjort av Bugnar et al. (2021) og Maxim (2016) peker på hvordan ulik oppfatning av begrepet kan føre til interessekonflikter og uenigheter. I tillegg viser Maxim (2016) til hvordan mangel på initiativ fra lokale politikere kan bli en utfordring når det kommer til implementeringen av et bærekraftig reiseliv. Lindberg (2020) støtter også denne argumentasjonen. Lindberg (2022) viser også til forskning gjort av Mitchell et al. (1997), som argumenterer for at utviklingsprosessen av en destinasjon kan påvirkes av faktorer som for eksempel forskjeller i makt, mangel på tid og forhastede beslutninger

Aall (2014) argumenterer også for at konsekvensene av en raskt voksende turisme i verden har ført til negative virkninger på sosiale, økonomiske og miljømessige grunnpilarene. Lindberg (2020) nevner flere elementer som gjør at det kan oppstå konflikter som innebærer et bærekraftig reiseliv. Et eksempel er kultur og historie i møte med nyere tider. For noen destinasjoner er det viktig å bevare tradisjonen, og hvis dette for eksempel utfordres av nyere teknologi, kan det oppstå gnisninger mellom destinasjon og bærekraftige intensjoner. Lindberg (2020) støttes av Bugnar et al. (2021) og Maxim (2016) som også trekker inn hvordan de sosiale og miljømessige pilarene i bærekraft nedprioriteres. Så hvordan kan man

bevare naturen, men samtidig ta vare på kultur og tradisjon? Dette spørsmålet kan besvares ved å trekke inn definisjonen av de tre grunnpilarene (FN-sambandet, 2021).

De tre grunnpilarene er også nevnt i FN-sambandet (2021) sin beskrivelse av bærekraftig utvikling, i tillegg definerer til United Nations World Tourism Organization (UNWTO, 2005) bærekraftig utvikling basert på disse tre pilarene. I begge rapportene blir det nevnt at de tre grunnpilarene er avhengig av hverandre for å fungere. Hvis en av pilarene blir nedprioritert, kan det oppstå utfordringer i den bærekraftige utviklingen. Forskning gjort av Lopes et al. (2020) og Maxim (2016) trekker også inn de tre grunnpilarene i sin diskusjon, og peker på at dersom de miljømessige og sosiale forholdene blir nedprioritert, kan dette by på utfordringer. Dersom vi ser tilbake på beskrivelsen av de tre pilarene, er dette et eksempel på hvordan de tre pilarene er avhengig av hverandre for å være effektive (FN-sambandet, 2019; UNWTO, 2005).

Lindberg (2020) setter søkelys på en destinasjons levesett, politikken som omfavnes og markedets logikker. Dette handler om hvilket fokus destinasjonen har for å tiltrekke seg turisme og hva som er viktig med tanke på destinasjonens utvikling. Måten en destinasjon skal utvikles på, kan skape spenninger mellom reiselivet og politiske makter, på grunn av forskjellige interesser (Lindberg, 2020). Diskusjonen om disse spenningene støttes også av Bugnar et al. (2021), som også peker på at politikere har en annen oppfatning når det kommer til miljø og reiseliv, enn utviklere innen reiselivet og miljø.

I likhet med Bugnar et al. (2021) deler også Maxim (2016) refleksjonen om at det kan oppstå utfordringer når beslutningstakere og politikere skal legge de strategiske planene som kreves for å iverksette en mer bærekraftig utvikling av reiselivet. Forskningen gjort av Bugnar et al. (2021) viser i tillegg at dersom det er mangel på koordinering og samarbeid mellom departementene som skal iverksette den bærekraftige strategien, kan det bli utfordringer.

Forskningen til Maxim (2016) belyser også viktigheten av at beslutningstakere ser nødvendigheten av en implementering av bærekraftig tilnærming til reiselivet (Maxim, 2016).

Å iverksette tiltak for å implementere disse to pilarene er også en mer krevende prosess, og krever gjerne mer koordinering fra flere nivåer (Maxim, 2016).

Perles-Ribes et al. (2018) peker på den økonomiske pilaren av bærekraft og hvordan finansielle kriser og mangel på økonomisk stabilitet kan være utfordrende for en destinasjon, dersom det ikke er økonomisk grunnlag for det.

Macleod and & Gillespie (2011) støtter argumentene til Perles-Ribes et al. (2018) og peker i tillegg på at bærekraftig utvikling også handler om å opprettholde de menneskelige ressursene som definerer reiselivet. Reiselivet må etterstrebe å drive økonomisk, for dersom det ikke drives økonomisk og ikke er lønnsom, vil dens eksistens kunne trues (Perles-Ribes et al., 2018).

Ser vi videre på prioriteringene av den sosiale grunnpilarene, peker forskning gjort av Saarinen (2014) på at bærekraftig reiseliv må involvere både en prioritering av destinasjonens verdier og tradisjoner, men også kunnskap og prioriteringer av miljø. Intensjonen om å bevare kultur og historie samtidig ta vare på miljø og natur støttes også av Lindberg (2020).

Forskning gjort av Reddy and & Wilkes (2013) fokuserer blant annet på overgangen til et grønnere reiseliv. I forskningen diskuteres klimaforandringer og miljøutfordringer som en del av reiselivet og driften av reiselivsnæringen. Diskusjonen støtter Lindberg (2020), som også mener at man med riktig strategi skal kunne ta vare på naturen, men samtidig bevare reisemålets identitet og tradisjon.

5.2.2 Muligheter ved utviklingen av et bærekraftig reiseliv

Denne delen av oppgaven er en drøfting av forskning som er gjort på muligheter ved utviklingen av et bærekraftig reiseliv. Som nevnt i teoridelen, krever en slik utvikling av reiselivet at det settes tålegrenser på et nasjonalt nivå (Saarinen, 2006). Nærmere diskusjon av tålegrensene kommer oppgaven tilbake til i neste delkapittel som omhandler strategisk planlegging av bærekraftig reiseliv.

Pedersen (2020) støtter argumentasjonene til Saarinen (2006) og Pan et al. (2018) som i tillegg argumenterer mot at for å kunne lykkes med en bærekraftig utvikling av reiselivet kreves det strategier og metoder for utvikling av bærekraft i reiselivet. Eksempler på disse strategiene vil oppgaven returnere til i neste delkapittel som omhandler strategier for utviklingen et bærekraftig reiseliv.

Med en bærekraftig utvikling av reiselivet, vil det være mulighet for mindre destinasjoner å utvikle reiselivet ved hjelp av aktiviteter som i tillegg tar hensyn til miljøet (Csapó & Mérei, 2015). Eksempel på hvordan reiselivet kan utvikles, beskriver Saarinen (2006) innenfor de tre elementene aktivitetsbasert, ressurs basert, og samfunnsbasert element.

Det første elementet som er aktivitetsbasert, tar både hensyn til reiselivsnæringen, og ressursene som behøves for at de skal utvikles attraktiv og spennende. For mindre destinasjoner betyr dette en mulighet å utvikle tilbudet innenfor miljøbaserte rammer. Det andre elementet Saarinen (2006) forklarer i modellen er det ressursbaserte elementet.

Hovedfokuset i dette elementet er å ta vare på natur og kultur for kommende generasjoner. For mindre destinasjoner, som Csapó and Mérei (2015) argumenterer for i sin forskning, er dette igjen en mulighet til å utvikle destinasjonen og tiltrekke reiselivet. Samfunnsbaserte hensyn er det tredje elementet Saarinen (2006) fokuserer på i sin forskning. Dette elementet

handler om å ivareta lokalsamfunnets involvering i forhandlingsprosessen med politikere mot et bærekraftig reiseliv. Dette gir mindre destinasjoner en mulighet å være involvert i prosessen mot et bærekraftig reiseliv, og samtidig sette sitt preg på utviklingen. Denne argumentasjonen, er også noe som støttes av Csapó and Mérei (2015) ved at destinasjonen får en mulighet til å utvikle reiselivet.

Forskning gjort av blant annet Tomej and Liburd (2020) argumenterer for hvordan bærekraftig utvikling av reiselivet kan skape muligheter i form av innovasjon og teknologiske løsninger (Bugnar et al., 2021; Perles-Ribes et al., 2018; Tomej & Liburd, 2020). Eksempler på dette er miljøvennlige transportmidler, og nyskaping som vil være en del av innovasjon og nye løsninger (Bugnar et al., 2021; Perles-Ribes et al., 2018; Tomej & Liburd., 2020). Det argumenteres i forskningen til Saarinen (2006) at bærekraftig utvikling skal etableres gjennom tre punkter som inkluderes av naturressurser, infrastruktur og sosiale arenaer ved lokalbefolkningen.

Ved implementering av en bærekraftig utvikling i reiselivet, vil det kunne bidra til at verneverdige områder bevares til kommende generasjoner i tillegg til økonomisk vekst (Perles-Ribes et al., 2018; Bakovic, 2020). Dette støttes av Saarinen (2006) som i tillegg argumenterer at en bærekraftig utvikling, vil være nødvendig for å kunne sikre et levedyktig lokalsamfunn. En bærekraftig reiselivsutvikling krever at reiselivet må ha et mål om å bevare resurser og miljø.

Beskrivelsen av bærekraftig utvikling som defineres av FN-sambandet (2021) handler om at man skal ivareta behov for dagens samfunn, men likevel ta vare på mulighetene for kommende generasjoner. Definisjonen i rapporten, kan fungere som et rammeverk for utviklingen av bærekraft i reiselivet. Med riktige strategier og rammeverk, vil et bærekraftig

reiseliv kunne utvikles ved å ta hensyn til de sosiale og økonomiske og miljømessige pilarene som bærekraftig utvikling er bygget på (Csapó & Mérei, 2015).

5.2.3 Strategier for utvikling av et bærekraftig reiseliv

Etter en drøfting av forskning som inkluderer utfordringer og muligheter ved utviklingen av et bærekraftig reiseliv, vil denne delen dreie seg om forskning som er gjort knyttet til strategier som kan benyttes for å gjøre reiselivet mer bærekraftig.

Forskningen gjort av Mitchell et al. (1997) argumenterer for at det i utviklingsprosessen kan påvirkes av forskjeller i makt, mangel på tid og ender derfor i forhastede beslutninger. I prosessen kreves det derfor støtte fra lokale politikere og beslutningstakere som kjenner til regionen som skal utvikles (Bugnar et al., 2021; Lopes et al., 2020; Bakovic, 2020).

Forskningen gjort av Saarinen (2014) påpeker også på at samarbeidsparter i utviklingsprosessen, både prioriterer regionens verdier og historie, men samtidig inkluderer prioriteringer av miljø og natur. Disse argumentene trekker også trådene tilbake til de tre grunnpilarene som definerer bærekraftig utvikling (Sentralbyrå, 2014). Alle tre pilarene må være opprettholdt, for at de skal være hensiktsmessig.

Viktige elementer for å kunne utvikle et bærekraftig reiseliv er budsjettering og strategisk planlegging (Bugnar et al., 2021; Lopes et al., 2020; Tomej & Liburd, 2020). I tillegg til argumentene om støtte fra lokalpolitikken, peker forskningen gjort av Reddy and & Wilkes (2013) på overgangen til grønn økonomi. Dette handler om å utrede en strategisk plan for å iverksette en grønnere visjon av reiselivet (Pedersen, 2020).

I prosessen mot et bærekraftig reiseliv er det derfor elementært med rammeverk og strategier (Lopes et al., 2020; Bugnar et al., 2021; Maxim., 2016; Tomej & Liburd., 2020).

Politisk implementering av et grønt reiseliv, og strategisk planlegging av visjoner for bærekraftige mål, vil dette være med å bidra til grunnlaget for et bærekraftig reiseliv. (Lopes et al., 2020; Bugnar et al., 2021).

FNs forklaring av bærekraftig utvikling handler om hvordan utviklingen av bærekraft skal ivareta dagens behov, men likevel unngå å ødelegge kommende generasjoners behov (FN-sambandet, 2021). Dette handler om å ta vare på kultur og verdier i dagens samfunn, men likevel skape bærekraftige løsninger som tar vare på miljø og natur til kommende det samfunn. I rapporten pekes det også på de tre grunnpilarene som definerer bærekraftig utvikling, og hvordan dette kan være et rammeverk for utviklingen av bærekraft i reiselivet (FN-sambandet, 2021).

FNs bærekrafts mål er også et rammeverk som kan benyttes i prosessen mot et bærekraftig reiseliv (FN-sambandet, 2021). Lopes et al. (2020) trekker i sin forskning spesifikt frem mål 8.9, 12b og 14.7. Målene er spesifikt rettet mot reiseliv og bærekraftig utvikling, og danner et rammeverk i arbeidet mot et grønnere reiseliv (Lopes et al., 2020).

United Nations World Tourism Organization (UNWTO) trekker også frem de tre grunnpilarene i sin definisjon av bærekraftig reiseliv. Definisjonen som blir presentert peker på hvordan de tre pilarene i balanse skal sikre et reiseliv som er bærekraftig på lang sikt (UNWTO, 2005).

I sin forskning peker Lopes et al. (2020) også på en modell som kartlegger regionens styrker, svakheter, muligheter og trusler (SWOT). Verktøyet kan brukes i utviklingsprosessen, og analysen legger frem hvor arbeidet bør rettes når det skal utvikles et bærekraftig reiseliv (Lopes et al., 2020).

Som nevnt i delkapittel 5.2.2 Muligheter ved utviklingen av et bærekraftig reiseliv, peker Saarinen (2006) på en modell som inneholder tre elementer. Disse tre elementene kan bidra til vekst på lokalt nivå, dersom de utredes basert på den lokale regionens utgangspunkt (Saarinen, 2006). Disse tre elementene danner et grunnlag og rammeverk for hvor den enkelte region må legge arbeidet for å sikre bærekraft i reiselivet. Ved å inkludere aktivitetsbasert, ressurs basert, og samfunnsbaserte hensyn, vil regionen kunne utvikles som både attraktiv, men samtidig ta vare på natur og miljø. I likhet med FN-sambandet (2021) sin visjon om å ivareta miljøet for kommende generasjoner, støttes dette av Saarinen (2006) sin modell. Reiselivet i den enkelte regionen må sammen med lokale politikere og beslutningstakere, ha et felles mål om å bevare resurser og miljø (Saarinen, 2006). Dette er også for å sikre et levedyktig samfunn og økonomisk vinning. Videre forskning gjort av Saarinen (2006) peker på tålegrensene som må settes på et høyere statlig hold, og disse må følge retningslinjer fra turist organisasjoner internasjonalt. Dette er på grunn av at lokale myndigheter ikke har forutsetningene for å sette grensene ved utviklingen av et bærekraftig reiseliv.

Argumentasjonen om tålegrensene støttes av Pedersen (2020) som i tillegg peker på at for å kunne lykkes med en bærekraftig reiselivsutvikling kreves nasjonale forvaltningsplaner og samarbeidsstrukturer. Argumentasjonene til Saarinen (2006) og Pedersen (2020) støttes av Pan et al. (2018), som i tillegg mener at for å kunne legge de strategiske planene som trengs for en bærekraftig utvikling av reiselivet, krever det en sterk politisk styring, og inkludering av samarbeidspartnere som har et felles mål om det grønne skiftet (Pan et al., 2018). For å kunne gjennomføre utviklingen av et bærekraftig reiseliv, vil det ha større forutsetninger for å lykkes, dersom det ligger et rammeverk og strategisk arbeid til grunn (Bugnar et al., 2021; Lopes et al., 2020). Det politiske og strategiske arbeidet som kreves for å iverksette en bærekraftig utvikling av reiselivet, må inneholde en visjon om et grønnere reiseliv (Bakovic, 2020; Bugnar., 2021; Maxim, 2016; Lopes et al., 2020).

6.0 KONKLUSJON

Gjennom arbeidet med denne litteraturstudien har temaet bærekraft i reiselivet blitt grundigere undersøkt. Oppgaven har pekt på forskning som er gjort når det kommer til utfordringer knyttet til bærekraftig utvikling i reiselivet, muligheter ved utviklingen av et bærekraftig reiseliv, og strategier for utvikling av et bærekraftig reiseliv.

Forskningen som er gjort knyttet til utfordringene ved utviklingen av et bærekraftig reiseliv, blir drøftet som ulike oppfatninger av begrepet bærekraft. De tre grunnpilarene som bærekraftig utvikling er bygget på, blir drøftet i en reiselivskontekst og utfordringene knyttet til ulike oppfatninger rundt disse. Utfordringene som er knyttet til utviklingen drøftes blant annet rundt hvordan de tre grunnpilarene skal behandles. Ved ubalanse mellom de tre grunnpilarene, kan det bli utfordrende å utvikle et bærekraftig reiseliv. Å ivareta lokale samfunnsbehov, og samtidig ta vare på natur og miljø, er en utfordring i utviklingen av et bærekraftig reiseliv. Forskningen som er fremhevet i denne oppgaven viser til eksempler hvor utfordringene knyttet til bærekraftig utvikling i reiselivet.

Denne oppgaven har også tatt for seg forskning som er gjort knyttet til muligheter ved utviklingen av et bærekraftig reiseliv. Mulighetene handler om hvordan utviklingen av reiselivet både kan være bærekraftig, men også føre med seg innovasjon og nyskaping. Ved en bærekraftig tilnærming kan det også være muligheter for mindre destinasjoner å utvikles. Med strategier og rammeverk, vil reiselivet kunne utvikles bærekraftig, og dette til fordel for både nålevende og kommende generasjoner.

Forskning gjort på strategier knyttet til utviklingen av et bærekraftig reiseliv, drøftes rundt lokal politikk og strategisk planlegging av lokale regionen. Strategisk planlegging handler om å legge til rette for å kunne iverksette planer som skal gjøre reiselivet grønnere.

7.0 LITTERATUR

Aall, C. (2014). Sustainable Tourism in Practice: Promoting or Perverting the Quest for a Sustainable Development. *Sustainability*, ss.25622-2583.

Aall, C., & Koens, K. (2019). The discourse on Sustainable Urban Tourism: The need for Discussing More Than Overtourism. *Sustainability*, ss. 1-12.

Dalland, O. (2012). Metode og oppgaveskriving (O. Dalland Ed. 5 ed. Vol.1). Oslo: Gyldendal Akademisk.

Bugnar, N. G., MeşTer, L.-E., & Andreea-Florina, F. (2021). CONSIDERATIONS ON THE IMPACT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT ON TOURISM PHENOMENON [Article]. *Annals of the University of Oradea, Economic Science Series*, 30(2), 116-122. [https://doi.org/10.47535/1991auoes30\(2\)012](https://doi.org/10.47535/1991auoes30(2)012)

Csapó, h. J., Bali, Lóránt, & Mérei, A. (2015). THE ROLE OF THE REGIONAL DEVELOPMENT ASSOCIATION OF NATIONALITIES ALONG THE MURA (MURAMENTI NEMZETISÉGI TERÜLETFEJLESZTÉSI TÁRSULÁS) IN THE CROATIAN-HUNGARIAN CROSS BORDER COOPERATION WITH A SPECIAL ATTENTION ON TOURISM [Article]. *International Journal for Responsible Tourism*, 4(2), 53-72. <https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=hjh&AN=117340636&site=bsi-live>

Dalland, O. (2012). *Metode og oppgaveskriving for studenter* (5. utg. ed.). Gyldendal akademisk.

FN-sambandet. (2021). *Bærekraftig utvikling* <https://www.fn.no/tema/fattigdom/baerekraftig-utvikling>

Helgebostad, M. (2022). *Internasjonal turisme* Retrieved 04.mai from <https://business.visitnorway.com/no/nyheter/2022/ankomster-2021/>

Lindberg, F. (2020). Uenighet om bærekraftig turisme. *Praktisk økonomi & finans*, 36(2), 91-104. <https://doi.org/10.18261/issn.1504-2871-2020-02-04>

Lopes, V., Pires, S. M., & Costa, R. (2020). A strategy for a sustainable tourism development of the Greek Island of Chios [Article]. *Tourism (13327461)*, 68(3), 243-260. <https://doi.org/10.37741/t.68.3.1>

- Macleod, D. V. L., & Gillespie, S. A. (2011). *Sustainable Tourism in Rural Europe: Approaches to Development*. London: Routledge.
<https://doi.org/10.4324/9780203844212>
- Maxim, C. (2016). Sustainable tourism implementation in urban areas: a case study of London [Case Study]. 24, 971-989. <https://doi.org/10.1080/09669582.2015.1115511>
- Mitchell, R. K., Agle, B. R., & Wood, D. J. (1997). Toward a Theory of Stakeholder Identification and Salience: Defining the Principle of Who and What Really Counts. *The Academy of Management Review*, 22(4), 853-886. <https://doi.org/10.2307/259247>
- Pan, S.-Y., Gao, M., Kim, H., Shah, K. J., Pei, S.-L., & Chiang, P.-C. (2018). Advances and challenges in sustainable tourism toward a green economy. *Science of The Total Environment*, 635, 452-469.
<https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.scitotenv.2018.04.134>
- Pedersen, A.-J. (2020). Opplevelsesturismens bærekraftutfordring. *Praktisk økonomi & finans*, 36(2), 83-90. <https://doi.org/10.18261/issn.1504-2871-2020-02-03>
- Perles-Ribes, J. F., Ramón-Rodríguez, A., Vera-Rebollo, J. F., & Josep, I.-B. (2018). The end of growth in residential tourism destinations: steady state or sustainable development? The case of Calpe [Article]. *Current Issues in Tourism*, 21(12), 1355-1385.
<https://doi.org/10.1080/13683500.2016.1276522>
- Reddy, M. V., & Wilkes, K. (2013). *Tourism, Climate Change and Sustainability*. London: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203128954>
- reiseliv, N. (u. å.). *Tall og fakta om reiselivsnæringen* <https://www.nhoreiseliv.no/tall-og-fakta/tall-og-fakta-om-norsk-reiseliv/>
- Sentralbyrå, S. (2014). *Hva er bærekraftig utvikling?* Retrieved 24.april from <https://www.ssb.no/natur-og-miljo/barekraft/hva-er-barekraftig-utvikling>
- Sentralbyrå, S. (2017). *Hva er bærekraftig utvikling?* Retrieved 19.april from <https://www.ssb.no/natur-og-miljo/barekraft/hva-er-barekraftig-utvikling>
- Saarinen, J. (2006). Traditions of sustainability in tourism studies. *Annals of tourism research*, 33(4), 1121-1140. <https://doi.org/10.1016/j.annals.2006.06.007>
- Saarinen, J. (2014). Critical Sustainability: Setting the Limits to Growth and Responsibility in Tourism. *Sustainability*, 6(1), 1-17. <https://www.mdpi.com/2071-1050/6/1/1>
- Tomej, K., & Liburd, J. J. (2020). Sustainable accessibility in rural destinations: a public transport network approach [Article]. *Journal of Sustainable Tourism*, 28(2), 129-146.
<https://doi.org/10.1080/09669582.2019.1607359>
- UNWTO. (2005). *Sustainable development*. <https://www.unwto.org/sustainable-development>

Aall, C. (2014). Sustainable Tourism in Practice: Promoting or Perverting the Quest for a Sustainable Development? *Sustainability*, 6(5), 2562-2583.
<https://www.mdpi.com/2071-1050/6/5/2562>

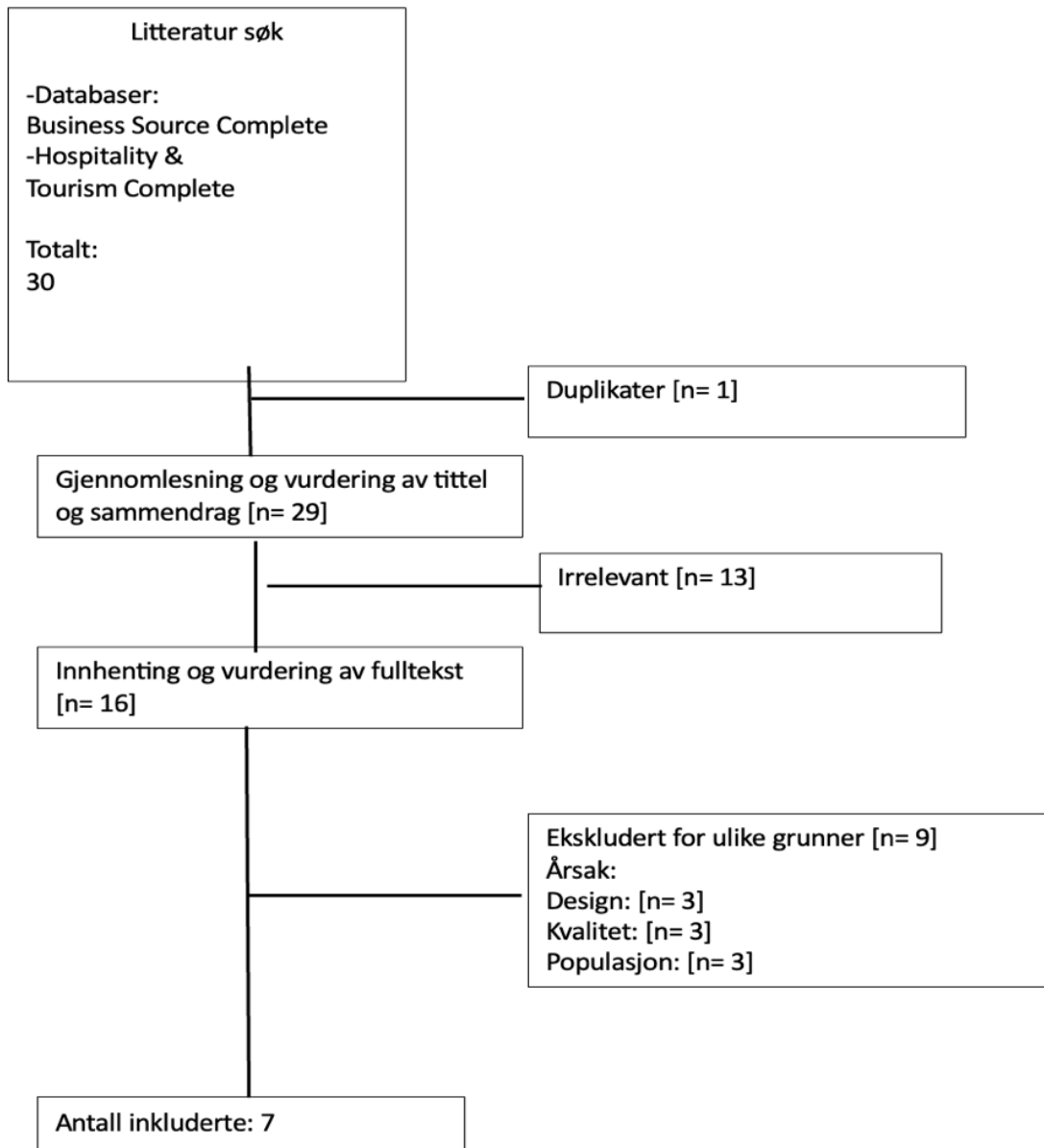
Simpson, M. C., Gossling, S., Scott, D., Hall, C.M. and Gladin, E. (2008) *Climate Change Adaptation and Mitigation in the Tourism Sector: Frameworks, Tools, and Practices*. Paris: UNWTO, University of Oxford, WMO, UNEP www.geog.ox.ac.uk/news/ccamts/ccamts.pdf.
[Hentet 22.03.23.](#)

UNWTO. (u. å.). *Sustainable development*. <https://www.unwto.org/sustainable-development>.

20.april 2023.

8.0 VEDLEGG

8.1 Vedlegg 1

Figur 1 Flowchart

8.2 Vedlegg 2-8

Utfyllende oversiktstabeller for de utvalgte artiklene

Tabell 6

Artikkel 1

Tittel	A strategy for a sustainable tourism development of the Greek Island of Chicos
Forfattere	Vânia Lopes, Sara Moreno Pires & Rui Costa
Årstall	2020
Tidsskrift	Tourism Management
Tema	Bærekraftig reiselivsutvikling
Hensikt	Utrede og planlegge strategier for hvordan man kan drive reiselivsutvikling bærekraftig. Artikkelen tar for seg FNs bærekrafts mål for å etablere strategier.
Nøkkelbegreper	Planlegging, utvikling, reiselivsstrategier, bærekraft, Greek Island Of Chicos; FNs bærekrafts mål
Metode	Kvalitativ & kvantitativ metode En lokal innbygger fra øyen Chicos, ble valgt til å være «deltakende observant». - Mixed Methods, delt inn i tre deler:

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Diagnose (SWOT-analyse) 2. Visjon (Definere langsiktig visjoner for øyen Chicos) 3. Gjennomføringsplan (Definering av strategiske mål og gjennomføring; tiltak, mål og indikatorer)
<p>Resultater/ Hovedfunn</p>	<p>Med strategisk planlegging, vil det kunne utvikles bærekraftig reiseliv på den greske øyen Chicos</p> <p>Utfordringer knyttet til politisk implementering av bærekraftig reiseliv må løses med strategisk, og politisk planlegging</p>
Database	Hospitality & Tourism Complete
DOI-nummer	https://doi.org/10.37741/t.68.3.1

Tabell 7

Artikkel 2

Tittel	Sustainable accessibility in. Rural destinations: a public transport network approach
Forfattere	Kristof Tomej & Janne J. Liburd
Årstall	2020
Tidsskrift	Journal Of Sustainable Tourism
Tema	Bærekraftig offentlig transport
Hensikt	Iverksette en strategi for å kombinere turisme med bærekraftig transport.
Nøkkelbegreper	Bærekraftig mobilitet, sosial rettferdighet og landlig turisme
Metode	Kvantitativ metode
Resultater/ Hovedfunn	Økt press på miljøet på grunn av transport i reiselivet, gjør det nødvendig å iverksette strategier for bærekraftig transport
Database	Hospitality & Tourism Complete
DOI-nummer	https://doi.org/10.1080/09669582.2019.1607359

Tabell 8*Artikkel 3*

Tittel	Sustainable tourism implementation in urban areas: a case study of London
Forfattere	Cristina Maxim
Årstall	2016
Tidsskrift	Journal Of Sustainable Tourism
Tema	Utfordringer ved å iverksette bærekraftig turisme.
Hensikt	Artikkelen skal bidra til mer kunnskap om bærekraftig turisme innenfor urbane byer. Artikkelen setter søkelys på utfordringene mellom politiske føringer og bærekraftig turisme. Setter søkelys på hvordan de sosiale og økonomiske aspektene av bærekraft er underprioritert.
Nøkkelbegreper	Bærekraftig turisme, urban turisme, større byer og lokalpolitikk
Metode	Kvantitativ metode Delt i 3 deler: - Online undersøkelser - Dybdeintervjuer - Artikkel analyser
Resultater/ Hovedfunn	I forskningen på bærekraftig reiseliv, har det blitt oppdaget mangel på en bærekraftig

	politikk som vil fokusere mer på de økonomiske og sosiale aspektene av bærekraft
Database	Hospitality & Tourism Complete
DOI-nummer	https://doi.org/10.1080/09669582.2015.1115511

Tabell 9

Artikkel 4

Tittel	The end of growth in residential tourism. Destinations: steady state or sustainable development? The case of Calpe.
Forfattere	José Francisco Perles-Ribes, Ana Ramòn-Rodríguez, José Fernando Vera-Rebollo & Josep Ivars-Baidal
Årstall	2018
Tidsskrift	Current Issues in Tourism
Tema	Bærekraftig utvikling, utfordringer knyttet til politisk styring og økonomiske kriser ved bærekraftig utvikling
Hensikt	Sette søkelys på økonomiske og finansielle kriser
Nøkkelbegreper	Økonomiske og finansielle kriser, bærekraftig utvikling, «steady-state»
Metode	Kvalitativ metode

Resultater/ Hovedfunn	Ved hjelp av de tre grunnpilarene i bærekraftig utvikling, kan dette være en bidragsyter til økonomisk vekst.
Database	Hospitality & Tourism Complete
DOI-nummer	https://doi.org/10.1080/09669582.2015.1115511

Tabell 10

Artikkel 5

Tittel	The role of the regional development association of nationalities along the Mura: in the Croatian-Hungarian cross boarder cooperation with special attention on tourism
Forfattere	Dr. Habil János Csapò, Dr. Lòrànt Bali & Dr. Andràs Mèrei
Årstall	2015
Tidsskrift	International Journal for Responsible Tourism
Tema	Bærekraftig utvikling i mindre byer
Hensikt	
Nøkkelbegreper	Bærekraftig reiselivsutvikling
Metode	Kvantitativ metode: - Analyse - Intervju med kommunale ledere og politikere
Resultater/ Hovedfunn	Regionen Ungarn-Kroatia har potensiale for å utvikles i en sosial og økonomisk retning, ved hjelp av strategisk planlegging.
Database	Hospitality & Tourism Complete
DOI-nummer	http://repec.turismulresponsabil.ro/RePEc/amfarchive/2015-2/2015-4-2-53-72.pdf

Tabell 11*Artikkel 6*

Tittel	Considerations of the impact of sustainable development on tourism phenomenon
Forfattere	Nicoleta Georgeta Bugnar, Liana-Eugenia Mester & Andreea-Florina Fora
Årstall	2021
Tidsskrift	The annals of the University of Oradea, Economic Science series
Tema	Lokal politikk
Hensikt	Artikkelens hensikt er å peke på utfordringer og mangler i den bærekraftige utviklingen av reiselivet, og vise til strategier som kan gjennomføres for å bedre utviklingen.
Nøkkelbegreper	Bærekraftig utvikling, økonomisk vekst og lokal politikk
Metode	Kvalitativ metode
Resultater/ Hovedfunn	Politisk samarbeid og koordinering mellom lokale utviklings strategier er nødvendig for å styrke destinasjonsutviklingen i regionen
Database	Business Source Complete
DOI-nummer	10.47535/1991auoes30(2)012

Tabell 12

Artikkel 7

Tittel	Regional Development of Rural Tourism: The Case of the Gorska Hrvatska Region
Forfattere	Nina Bakovic
Årstall	2020
Tidsskrift	Our Economy/Nase Gospodarstvo
Tema	Regional utvikling av bærekraftig turisme
Hensikt	Artikkelen påpeker utfordringene med utviklingen av turismen i regionen og viser til resultater for en bærekraftig tilnærming til landlig turisme
Nøkkelbegreper	Landlig turisme, verneverdige områder, konkurranse analyse.
Metode	Kvantitativ metode: <ul style="list-style-type: none">- Sekundærdata (regjering, private sektorer og verneverdige områder- Primærdata (Lika Destination Cluster)
Resultater/ Hovedfunn	Regionen har potensiale for å utvikles i en bærekraftig retning ved hjelp av strategiske planer og implementering.
Database	Business Source Complete
DOI-nummer	https://doi.org/10.2478/ngoe-2020-0009